

*Bert Jurling
Hogeschool Utrecht
Contact: bert.jurling@hu.nl*

Bert en Ernie in literatuur en leraarschap

1. Inleiding

Bert en Ernie debuteerden op televisie in de Amerikaanse versie van *Sesamstraat* in 1969. Ze maakten oorspronkelijk deel uit van een groep poppen, ‘the Muppets’, van Jim Henson. Tot op de dag van vandaag vormen Bert en Ernie een vast onderdeel van *Sesamstraat*-uitzendingen over de hele wereld.

Diverse Bert en Ernie-scenes zijn inmiddels klassiek geworden. Een interessant aspect is dat de filmpjes tegelijkertijd zowel voorspelbaar als origineel zijn. Bert en Ernie zijn altijd precies zoals je van ze verwacht: ze zitten verankerd aan hun karaktertrekken. Ondanks dat zijn de video’s waarin deze vaste patronen telkens terugkomen altijd weer verrassend en hilarisch.

De grote lijn in veel van de filmpjes is weer te geven in drie stappen of variaties daarop:

1. Bert en Ernie belanden in een situatie waar ze heel verschillend tegen aankijken. Daarbij gebeurt het regelmatig dat Ernie dingen doet, of wil gaan doen, waar Bert helemaal geen zin in heeft.

2. Bert laat op duidelijke toon weten hoe hij over de zaak denkt. Meestal probeert hij Ernie te corrigeren of vertelt hij hoe Ernie moet handelen. Ernie blijft ondertussen zijn visie aan Bert opdringen.
3. Ernie geeft, door een briljante woordspeling of een onverwachte actie, een wending aan de situatie die daardoor in zijn voordeel kantelt. Bert blijft dan verbijsterd en soms zelfs wanhopig achter.

2. Koekjes eten

1 *Ernie:* [eetgeluiden]

Bert: Ernie!

Ernie: Ja Bert.

Bert: Ernie, wat... wat doe je toch met die koekjes in bed hè.

Ernie: Nou, ik had honger Bert, dus ik dacht, ik eet een paar koekjes voor het slapengaan.

2 *Bert:* Ernie, Ernie, je moet geen koekjes eten in je bed hè.

Ernie: Waarom niet Bert?

Bert: Omdat je dan kruimels in je bed krijgt. Dáárom.

Ernie: Oei, kruimels in bed?

Bert: Ja Ernie, en die kruimels komen ook in je pyjama.

Ernie: Kruimels in mijn pyjama?

Bert: Ja Ernie, en die kruimels in je pyjama gaan erg vervelend kriebelen.

Ernie: Daar hou ik niet van.

Bert: Nee, en door die kriebel kan je niet slapen dus hou op met eten. Slaap lekker.

Ernie: Oei. Als ik koekjes eet in bed komen er kruimels in mijn bed. En als ik kruimels in mijn bed krijg, krijg ik ook kruimels in mijn pyjama. En die kruimels in mijn pyjama, die kriebelen. En dan kan ik niet slapen. Foei Bert, fijn dat je me verteld hebt van die kruimels in bed.

Bert: Jaa, 't is goed, ga nu maar slapen.

Ernie: Oké... [stapt uit zijn bed] Ik zal nooit meer koekjes in mijn bed opeten hoor.

Bert: Goed.

3 [Ernie staat met een schotel koekjes naast het bed van Bert]

Bert: Ernie... wat doe je nou?

Ernie: Ik ga mijn koekjes in jouw bed opeten.

Bert: Ooooww [diepe zucht, kreunt].

3. Bert en Ernie: $1+1 = 3$

In zijn boek, *De kracht van het tweetal*, analyseert Joshua Wolf Shenk een aantal bekende duo's die elkaar versterken omdat ze elkaars tegenpolen zijn. Enkele voorbeeld-duo's die Wolf-Shenk bespreekt zijn Vincent & Theo van Gogh en John Lennon & Paul McCartney. In de meeste gevallen is het niet overdreven om te stellen dat de partners als individu minder succesvol waren geweest of, bijvoorbeeld in het geval van Vincent van Gogh, het helemaal niet gered zouden hebben. Wolf Shenk schrijft: "Creatief werk is afhankelijk van uitwisselingen die een kloof overbruggen". Hij citeert William Blake uit zijn boek, *Het huwelijk tussen hemel en hel*: "zonder tegenstellingen is er geen vooruitgang".

Een zoektocht in kunst en literatuur naar tegenstellingen die verwant zijn aan het contrast tussen Bert en Ernie levert verrassend veel interessante voorbeelden op. Deze voorbeelden bestrijken een veel groter gebied dan de komische video's uit *Sesamstraat* op het eerste gezicht misschien doen vermoeden.

4. Bert en Ernie en leraarschap

Op de vraag 'ben jij een Bert of een Ernie?' kan vrijwel iedereen direct, en zonder al te veel na te denken, een antwoord geven. Blijkbaar is het betrekkelijk eenvoudig om jezelf in één van de twee te herkennen. Je kunt je afvragen of het voor een leerling prettig is om een Bert of juist een Ernie voor de klas te hebben. Het is leuk om eens terug te denken aan één van je beste docenten: was dat een Bert of een Ernie? En was degene die je noemt als beste docent ook dezelfde als je meest geliefde docent?

Een eenzijdige 'Bert-docent' kan saai of onpersoonlijk zijn, maar daar staat tegenover dat structuur en voorspelbaarheid ook veiligheid en rust brengen, en dat is iets waar heel veel leerlingen baat bij hebben. Een 'Ernie-docent' biedt enthousiasme en spontaniteit. De orde bewaren zal niet zijn specialiteit zijn. De zaken kunnen uit de hand lopen. Het pedagogische klimaat en de werksfeer komen mogelijk onder druk te staan. De conclusie ligt voor de hand: de docent die een prettige dosis Bert in evenwicht kan brengen met een portie Ernie lijkt ideaal.

Ook voor leerlingen van de leeftijd waarop niet meer elke avond naar *Sesamstraat* wordt gekeken, geldt dat ze in opvoed- en lessituaties nog steeds graag Bert en Ernie terugzien. Voor de klas moeten die dan samenkomen in de persoon van de docent.

Referenties

- Brandt Corstius. A. (2017). “In elke relatie heb je een Bert en een Ernie”. In: *De Volkskrant*, 3 november 2017. Online raadpleegbaar op: <https://www.volkskrant.nl/mensen/aaf-brandt-corstius-in-elke-relatie-heb-je-een-bert-en-een-ernie~b1ec45e0/>.
- Grimm, J., C. Dematons & W. Grimm (2005). *Grimm: volledige uitgave van de 200 sprookjes verzameld door de gebroeders Grimm*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Schwab, G. (2008). *Griekse mythen en sagen*. Amsterdam: Het Spectrum.
- Wolf Shenk, J. (2015). *De kracht van het tweetal*. Amsterdam: Uitgeverij Atlas Contact B.V.